

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. gegužės 21 d.
(OR. en)

9759/24
PV CONS 21
SOC 347
EMPL 200
SAN 270
CONSOM 189

POSĖDŽIO PROTOKOLO PROJEKTAS

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

(**Užimtumas, socialinė politika**, sveikata ir vartotojų reikalai)

2024 m. gegužės 7 d.

1. Darbotvarkės priėmimas

Taryba priėmė dok. 9265/24 pateiktą darbotvarkę.

2. A punktų patvirtinimas

a) Su teisėkūros procedūra nesusijusių punktų sąrašas 9267/24

Taryba priėmė visus pirmiau nurodytame dokumente išvardytus A punktus, įskaitant visus priimti pateiktus COR ir REV dokumentus įvairiomis kalbomis.

b) Teisėkūros procedūros punktų sąrašas (viešas svarstymas pagal Europos Sąjungos sutarties 16 straipsnio 8 dalį) 9268/24

Užimtumas ir socialinė politika

1. **Direktyva dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų (19 straipsnis)** 9005/24 + ADD 1–2
Priėmimas 10788/1/23 REV 1
2024 m. balandžio 26 d. patvirtinta Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER I) + **REV 1 COR 1 (de)**
+ REV 1 COR 2
+ **REV 1 COR 3 (da)**
SOC

Taryba priėmė Tarybos direktyvą, kurios teisininkų lingvistų patvirtinta galutinė redakcija išdėstyta dok. 10788/1/23 REV 1 ir REV 1 COR 2 (teisinis pagrindas – SESV 19 straipsnio 1 dalis).

Pareiškimai dėl šio punkto išdėstyti priede.

2. **Direktyva dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų (157 straipsnis)** 8954/24
Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas + ADD 1 REV 2
2024 m. balandžio 26 d. patvirtinta Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER I) PE-CONS 92/23
SOC

Taryba patvirtino Europos Parlamento per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją ir siūlomas aktas buvo priimtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį Bulgarijos ir Vengrijos delegacijoms balsuojant prieš, o Čekijos, Italijos ir Slovakijos delegacijoms susilaikant (teisinis pagrindas – SESV 157 straipsnio 3 dalis).

Pareiškimai dėl šio punkto išdėstyti priede.

Teisingumas ir vidaus reikalai

3. **Direktyva dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje**

Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas

2024 m. balandžio 24 d. patvirtinta Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER II)

9406/24 + ADD 1
PE-CONS 33/24
COPEN

Taryba patvirtino Europos Parlamento per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją ir siūlomas aktas buvo priimtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį (teisinis pagrindas – SESV 82 straipsnio 2 dalis ir 83 straipsnio 1 dalis).

Pareiškimai dėl šio punkto išdėstyti priede.

Bendrieji reikalai

4. **Reglamentas, kuriuo nustatoma Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonė**

Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas

2024 m. balandžio 24 d. patvirtinta Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER II)

9405/24 + ADD 1–2
PE-CONS 80/24
ELARG

Taryba patvirtino Europos Parlamento per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją ir siūlomas aktas buvo priimtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį, Lietuvos ir Nyderlandų delegacijoms susilaikant (teisinis pagrindas – SESV 212 straipsnis ir 322 straipsnio 1 dalis).

Pareiškimai dėl šio punkto išdėstyti priede.

Teisėkūros procedūra priimamų aktų svarstymas

(Viešas svarstymas pagal Europos Sąjungos sutarties 16 straipsnio 8 dalį)

3. **Direktyva dėl vienodo požiūrio principo įgyvendinimo (19 straipsnis)** [SIC] 9094/24

Politiniai debatai

Taryba surengė politinius debatus dėl siūlomos direktyvos dėl vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principo įgyvendinimo kitose srityse nei užimtumo (19 straipsnis) remdamasi pirmininkaujančios valstybės narės orientaciniu pranešimu, išdėstytu pirmiau nurodytame dokumente.

Su teisėkūros procedūra nesusijusi veikla

4. **Tarybos išvados dėl moterų ekonominio įgalėjimo ir finansinės nepriklausomybės, kaip kelio į tikrąją lyčių lygybę** [2] 8957/24

Patvirtinimas

Taryba patvirtino išvadas dėl moterų ekonominio įgalėjimo ir finansinės nepriklausomybės, kaip kelio į tikrąją lyčių lygybę, išdėstytas pirmiau nurodytame dokumente.

5. **Moterys visuomeniniame gyvenime** [2] 8947/1/24 REV 1

Politiniai debatai

Taryba surengė politinius debatus moterų dalyvavimo viešajame gyvenime klausimu, remdamasi pirmininkaujančios valstybės narės orientaciniu pranešimu, išdėstyta pirmiau nurodytame dokumente, daugiausia dėmesio skirdama nepakankamam atstovavimui moterims einant vadovaujamas pareigas ir priimant politinius ir ekonominius sprendimus ES.

Kiti klausimai

6. a) **Pirmininkaujančios valstybės narės renginiai** [2] 8979/24

i) **Neformalus lyčių lygybės reikalų ministrų posėdis (2024 m. vasario 26–27 d., Briuselis)**

ii) **Konferencija LGBTIQ klausimais (2024 m. gegužės 17 d., Briuselis)**

Pirmininkaujančios valstybės narės informacija

Taryba susipažino su pirmininkaujančios valstybės narės pateikta informacija apie pirmininkaujančios valstybės narės renginius.

- b) **Galimas Tarybos (užimtumas, socialinė politika, sveikata ir vartotojų reikalai) pavadinimo keitimas** 8814/24
Pirmininkaujančios valstybės narės informacija

Taryba susipažino su pirmininkaujančios valstybės narės pateikta informacija apie galimą Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos pavadinimo pakeitimą.

- c) **Tyrimas dėl smurto prieš moteris. Dabartinė padėtis** 9233/24
Komisijos informacija

Taryba susipažino su Komisijos pateikta informacija apie tyrimo dėl smurto prieš moteris dabartinę padėtį.

- d) **ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos įgyvendinimas. Dabartinė padėtis** 8980/24
Pirmininkaujančios valstybės narės ir Komisijos informacija

Taryba susipažino su pirmininkaujančios valstybės narės ir Komisijos pateikta informacija apie ES prisijungimo prie Stambulo konvencijos įgyvendinimą.

- e) **Komunikato dėl 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategijos įgyvendinimo rengimas. Dabartinė padėtis** 9358/24
Komisijos informacija

Taryba susipažino su Komisijos pateikta informacija apie komunikato dėl 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategijos įgyvendinimo rengimą.

- f) **Komunikatas dėl kovos su rasizmu veiksmų plano įgyvendinimo pažangos. Dabartinė padėtis** 8981/24
Komisijos informacija

Taryba susipažino su Komisijos pateikta informacija apie komunikatą dėl ES kovos su rasizmu veiksmų plano įgyvendinimo pažangos.

**g) ES atstovaujanti kandidatė. Rinkimai į Jungtinių
Tautų neįgaliųjų teisių komitetą**
Komisijos informacija

 9256/24

Taryba susipažino su Komisijos pateikta informacija apie ES atstovaujančią kandidatę rinkimuose į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių komitetą.

-
- Pirmasis svarstymas
 - Komisijos pasiūlymu grindžiamas punktas
 - Speciali teisėkūros procedūra
 - Pirmininkaujančios valstybės narės pasiūlyti vieši debatai (Tarybos darbo tvarkos taisyklių 8 straipsnio 2 dalis)
-

PAREIŠKIMAI DĖL SU TEISĖKŪROS PROCEDŪRA SUSIJUSIŲ A PUNKTU,

IŠDĖSTYTŲ DOK. 9268/24

Dėl A punktu
sarašo 1 punkto:

Direktyva dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų (19 straipsnis)
Priėmimas

AUSTRIJOS PAREIŠKIMAS

„Austrija visiškai pritaria siūlomų direktyvų tikslams stiprinti apsaugą nuo diskriminacijos ir gerinti paramą diskriminacijos aukoms.

Austrija pabrėžia, kad siūlomomis direktyvomis nustatomi lygybės įstaigoms taikomi būtiniausi standartai.

Austrija jau turi gerai veikiančią geriausios praktikos sistemą vienodo požiūrio ir kovos su diskriminacija srityje, kurios nauda pasitvirtina jau ne vieną dešimtmetį. Kad būtų išsaugotos veiksmingos ir seniai nusistovėjusios nacionalinės struktūros, įgyvendinant šias direktyvas reikėtų lankstumo galimybių. Pagal šią naująją sistemą turi būti ir toliau išlaikytos veiksmingos institucijos ir efektyvūs mechanizmai.“

VOKIETIJOS PAREIŠKIMAS

„Pritariame bendram požiūriui dėl direktyvos, vadovaudamiesi šiuo aiškinimu:

1. Palankiai vertiname tai, kad per derybas Tarybos darbo grupės posėdyje Komisija mus patikino, kad 8 straipsnį taip pat galime įgyvendinti taikydami tik alternatyvaus ginčų sprendimo procedūrą, kurioje privalo dalyvauti atsakovas. Šiuo tikslu lygybės įstaiga asmens, teikiančio skundą dėl diskriminacijos, prašymu išnagrinės atvejį ir priims sprendimą remdamasi jai pateikta informacija, atsižvelgdama į įrodinėjimo pareigos perkėlimą. Vokietija 8 straipsnį aiškina taip, kad prašymai pateikti informaciją nėra priverstinai vykdytini, tačiau atsakovas bus informuojamas apie įrodinėjimo pareigos perkėlimą.
2. Taip pat palankiai vertiname tai, kad Vokietija lygybės įstaigoms skelbiant 9 straipsnyje nurodytas santraukas galės uždrausti skelbti privačius arba bendrovės duomenis.

Tarybos darbo grupės posėdyje Komisija taip pat mus patikino, kad 10 straipsnio 3 dalies a punktą galėsime įgyvendinti taip, kad „kompetentingi subjektai“, t. y. Vokietijoje veikiančios pripažintos kovos su diskriminacija asociacijos, galės inicijuoti procesą aukų vardu, taigi ir teikti teisminę paramą diskriminaciją patyrusiems asmenims. Tai užtikrins veiksmingą teisminę paramą diskriminaciją patyrusiems asmenims.“

BULGARIJOS PAREIŠKIMAS

„Bulgarijos Respublika dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą užtikrinti lygybę ir kovoti su diskriminacija kaip pagrindines Europos Sąjungos vertybes. Todėl šalis remia tvirtos teisinės sistemos, skirtos moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principui taikyti, sukūrimą ir įgyvendinimą, visų pirma, *Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų dėl vienodo požiūrio į moteris ir vyrus ir vienodų jų galimybių užimtumo ir profesinės veiklos srityje, kuria panaikinami Direktyvos 2006/54/EB 20 straipsnis ir Direktyvos 2010/41/ES 11 straipsnis*, tikslus. Minimaliųjų reikalavimų lygybės įstaigų veikimui nustatymas padidins jų veiksmingumą, užtikrins jų nepriklausomybę ir suteiks savalaikę ir veiksmingą apsaugą diskriminacijos aukoms.

Tačiau kartu vykstant deryboms dėl pasiūlymo dėl direktyvos buvo padaryta teksto pakeitimų, kurie yra nepriimtini Bulgarijos Respublikai.

2018 m. Bulgarijos Respublikos Konstitucinis Teismas priėmė sprendimą, kuriame teigiama, kad Europos Tarybos konvencijoje dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (toliau – Stambulo konvencija) propaguojamos su sąvoka socialinė lytis (angl. *gender*) susijusios teisinės koncepcijos, kurios yra nesuderinamos su pagrindiniais Bulgarijos Respublikos Konstitucijos principais.

2021 m. Konstitucinis Teismas taip pat paaiškino, kad Konstitucijoje vartojamas terminas „lytis“ (angl. *sex*) nacionalinės teisinės tvarkos kontekste turėtų būti aiškinamas tik biologine prasme (vyrai ir moterys).

Todėl, laikydamasi pirmiau nurodytų Konstitucinio Teismo sprendimų, Bulgarijos Respublika pareiškia, kad ji negali pritarti nei Stambulo konvencijos sąvokai socialinė lytis (angl. *gender*) ar sąvoka socialinė lytis (angl. *gender*) grindžiamam požiūriui, nei jokiems kitiems dokumentams, kuriuose atskiriama lytis (angl. *sex*), kaip biologinė (moters ir vyro) kategorija, ir lytis (angl. *gender*), kaip socialinis konstruktas. Todėl Bulgarijos Respublika negali pritarti sąvokos „auka“ apibrėžties išplėtimui 6 straipsnyje ir 23 konstatuojamojoje dalyje pateikiant orientacinį savybių sąrašą, į kurį įtraukta socialinė lytis (angl. *gender*): socialinė lytis, lytinė tapatybė, lyties raiška ir lytiniai požymiai.

Todėl Bulgarijos Respublika nepitaria *Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų dėl vienodo požiūrio į moteris ir vyrus ir vienodų jų galimybių užimtumo ir profesinės veiklos srityje, kuria panaikinami Direktyvos 2006/54/EB 20 straipsnis ir Direktyvos 2010/41/ES 11 straipsnis*, tekstui.“

VOKIETIJOS PAREIŠKIMAS

„Pritariame bendram požiūriui dėl direktyvos, vadovaudamiesi šiuo aiškinimu:

1. Palankiai vertiname tai, kad per derybas Tarybos darbo grupės posėdyje Komisija mus patikino, kad 8 straipsnį taip pat galime įgyvendinti taikydami tik alternatyvaus ginčų sprendimo procedūrą, kurioje privalo dalyvauti atsakovas. Šiuo tikslu lygybės įstaiga asmens, teikiančio skundą dėl diskriminacijos, prašymu išnagrinės atvejį ir priims sprendimą remdamasi jai pateikta informacija, atsižvelgdama į įrodinėjimo pareigos perkėlimą. Vokietija 8 straipsnį aiškina taip, kad prašymai pateikti informaciją nėra priverstinai vykdytini, tačiau atsakovas bus informuojamas apie įrodinėjimo pareigos perkėlimą.
2. Taip pat palankiai vertiname tai, kad Vokietija lygybės įstaigoms skelbiant 9 straipsnyje nurodytas santraukas galės uždrausti skelbti privačius arba bendrovės duomenis.
3. Tarybos darbo grupės posėdyje Komisija taip pat mus patikino, kad 10 straipsnio 3 dalies a punktą galėsime įgyvendinti taip, kad „kompetentingi subjektai“, t. y. Vokietijoje veikiančios pripažintos kovos su diskriminacija asociacijos, galės inicijuoti procesą aukų vardu, taigi ir teikti teisminę paramą diskriminaciją patyrusiems asmenims. Tai užtikrins veiksmingą teisminę paramą diskriminaciją patyrusiems asmenims.“

VENGRIJOS PAREIŠKIMAS

„Vengrija mano, kad reikia puoselėti darnios, taikios ir demokratinės visuomenės vertybes, remiantis visų asmenų lygybe ir nediskriminuojant jokių pagrindų. Tai užtikrinama pagrindiniu įstatymu ir Vengrijos vienodo požiūrio įstatymu, kuriame numatyta horizontali ir visapusiška teisinė apsauga nediskriminavimo srityje.

Vengrija pripažįsta ir propaguoja vyrų bei moterų lygybę pagal Vengrijos pagrindinį įstatymą ir Europos Sąjungos pirminę teisę, principus bei vertybes, taip pat iš tarptautinės teisės kylančius įsipareigojimus ir principus. Moterų ir vyrų lygybė Europos Sąjungos sutartyse įtvirtinta kaip viena iš pagrindinių vertybių. Atsižvelgdama į šias nuostatas ir savo nacionalinės teisės aktus, Vengrija pasiūlyme dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų dėl vienodo požiūrio į moteris ir vyrus ir vienodų jų galimybių užimtumo ir profesinės veiklos srityje, kuria panaikinami Direktyvos 2006/54/EB 20 straipsnis ir Direktyvos 2010/41/ES 11 straipsnis, vartojamą sąvoką „socialinė lytis“ (angl. *gender*) aiškina kaip nuorodą į biologinę lytį (angl. *sex*), o sąvoką „lyčių lygybė“ (angl. *gender equality*) – kaip „suteikiančią lygias galimybes moterims ir vyrams“.

AUSTRIJOS PAREIŠKIMAS

„Austrija visiškai pritaria siūlomų direktyvų tikslams stiprinti apsaugą nuo diskriminacijos ir gerinti paramą diskriminacijos aukoms.

Austrija pabrėžia, kad siūlomomis direktyvomis nustatomi lygybės įstaigoms taikomi būtiniausi standartai.

Austrija jau turi gerai veikiančią geriausios praktikos sistemą vienodo požiūrio ir kovos su diskriminacija srityje, kurios nauda pasitvirtina jau ne vieną dešimtmetį. Kad būtų išsaugotos veiksmingos ir seniai nusistovėjusios nacionalinės struktūros, įgyvendinant šias direktyvas reikėtų lankstumo galimybių. Pagal šią naująją sistemą turi būti ir toliau išlaikytos veiksmingos institucijos ir efektyvūs mechanizmai.“

**AUSTRIJOS, GRAIKIJOS, ISPANIJOS, ITALIJOS, KIPRO, KROATIJOS, LATVIJOS,
LENKIJOS, LIUKSEMBURGO, RUMUNIJOS, SLOVĖNIJOS, SUOMIJOS IR ŠVEDIJOS
PAREIŠKIMAS**

„Palankiai vertiname susitarimą dėl Direktyvos dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje ir norime padaryti toliau nurodytą pareiškimą.

Pagrindinių teisių agentūros (FRA) duomenimis, Europos Sąjungoje 1 iš 20 vyresnių nei 15 metų amžiaus moterų buvo išžaginta. Seksas be sutikimo yra itin sunkus asmens lytinės neličiamybės pažeidimas ir tam turi būti užkirstas kelias ir su tuo turi būti kovojama visomis įėjomis ir visais lygmenimis, įskaitant ES lygmenį. Todėl Austrija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Kroatija, Latvija, Lenkija, Liuksemburgas, Rumunija, Slovėnija, Suomija ir Švedija apgailestauja, kad į direktyvą neįtraukta išžaginimo nusikalstama veika, grindžiama sutikimo nebuvimo pagrindu. Tačiau tai, kad direktyvoje nustatyti švietimo reikalavimai, susiję su sutikimu, yra žingsnis teisinga linkme.

Vis dėlto, net ir nesant sutikimu grindžiamos nuostatos dėl išžaginimo, mums labai svarbu užtikrinti, kad direktyva būtų priimta kuo greičiau, nes joje yra kitų esminių elementų. Iki šiol ES lygmeniu nėra nė vieno konkretaus teisės akto, kuriuo būtų sprendžiama smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje problema. Todėl ši direktyva yra svarbus tarptautinių standartų šioje srityje etapas. Direktyvoje numatytas labai reikalingas išsamus atsakas, kurį sudaro prevencija, apsauga, parama aukoms ir baudžiamasis persekiojimas už įvairias nusikalstamas veikas, apimančias smurtą prieš moteris ir smurtą artimoje aplinkoje.

Esame įsitikinę, kad šia direktyva bus tvirtai prisidedama prie moterų saugos ir saugumo užtikrinimo visoje ES.“

BULGARIJOS PAREIŠKIMAS

„Bulgarijos Respublika teikia didelę svarbą pagrindinių teisių, kurių svarbi dalis yra moterų ir vyrų lygybė, propagavimui ir apsaugai. Esame ir liksime pasiryžę laikytis Sutartyse įtvirtintų Europos Sąjungos principų ir vertybių.

Bulgarijos Respublika yra tvirtai įsipareigojusi kovoti su smurtu artimoje aplinkoje ir smurtu prieš moteris. Bulgarijos vyriausybė ir pilietinė visuomenė aktyviai dalyvauja užkertant kelią tokių formų smurtui, taip pat užtikrinant jo aukų apsaugą ir teikiant joms paramą. Manome, kad pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje (toliau – direktyva) yra svarbus žingsnis kovojant su smurtu prieš moteris ir mergaites, apsaugant aukas ir baudžiant nusikaltėlius ir padės ES valstybėms narėms tobulinti nacionalinės teisės aktus.

Vis dėlto 2018 m. Bulgarijos Respublikos Konstitucinis Teismas priėmė sprendimą, kuriame nurodyta, kad Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) propaguoja teisines sąvokas, kuriomis siekiama skirti lytį (angl. *sex*), kaip biologinę (moterų ir vyrų) kategoriją, nuo lyties (angl. *gender*), kaip socialinio konstrukto. 2021 m. Konstitucinis Teismas priėmė dar vieną sprendimą, kuriame paaiškino, kad Konstitucijoje vartojama sąvoka „lytis“ gali būti suprantama tik biologine prasme.

Atsižvelgdama į pirmiau nurodytus sprendimus, Bulgarijos Respublika pareiškia, kad direktyvoje vartojamas terminas „lytis“ (angl. *gender*) ir visi jo išvestiniai terminai yra suprantami kaip apimantys tik vyrišką ir moterišką lytį biologine reikšme. Bulgarijos Respublika taip pat pareiškia, kad nepitaria Stambulo konvencijoje apibrėžtai lyties (angl. *gender*) sąvokai ir tokia lyties sąvoka grindžiamam požiūriui.

Galiausiai, Bulgarijos Respublika sutiks tik su vienu termino „gender“ vertimu į bulgarų kalbą direktyvos tekste – „пол“.

VENGRIJOS PAREIŠKIMAS

„Vengrija pripažįsta ir propaguoja vyrų bei moterų lygybę pagal Vengrijos pagrindinį įstatymą ir Europos Sąjungos pirminę teisę, principus bei vertybes, taip pat iš tarptautinės teisės kylančius įsipareigojimus ir principus. Moterų ir vyrų lygybė Europos Sąjungos sutartyse įtvirtinta kaip viena iš pagrindinių vertybių. Atsižvelgdama į tas sutartis ir savo nacionalinės teisės aktus, *Direktyvoje dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje* vartojamą sąvoką „lytis“ (angl. *gender*) Vengrija aiškina kaip nuorodą į lytį biologiniu aspektu (angl. *sex*), o sąvoką „lyčių lygybė“ – kaip apimančią lygias galimybes moterims ir vyrams.“

SLOVAKIJOS PAREIŠKIMAS

„Slovakija palankiai vertina su Europos Parlamentu pasiektą kompromisą dėl Direktyvos dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje. Mūsų nuomone, tai svarbus žingsnis į priekį kartu kovojant su smurtu prieš moteris. Šiame kontekste Slovakijos Respublika norėtų priminti savo poziciją, kad, laikantis nacionalinės teisės aktų baudžiamosios teisės, aukų teisių ir diskriminacijos srityse, šioje direktyvoje vartojamas angliškasis terminas „gender“ turi būti verčiamas kaip „sex“, visų pirma aukų apibrėžtyse. Tais atvejais, kai pagal kontekstą reikia naudoti slovakų kalbos atitikmenį angliškam terminui „gender“, turi būti naudojamas atitinkamas vertimas, pavyzdžiui, tokiuose terminuose, kaip „gender roles“, „gender stereotypes“, „gender equality“ arba „gender-based violence“.“

ESTIJOS PAREIŠKIMAS

Estija visapusiškai remia tikslus kovoti su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje. Tačiau norėtume akcentuoti, jog mums susirūpinimą kelia tai, kad plačiai aiškinant *kompiuterinių nusikaltimų* sritį, kaip tai suprantama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV arba Sutartis) 83 straipsnio 1 dalyje, gali būti sukurtas precedentas. Šia nuostata Sąjungai suteikiama kompetencija nustatyti minimalias taisykles dėl nusikalstamų veikų ir sankcijų apibrėžimo ypač sunkių nusikaltimų, turinčių tarpvalstybinį pobūdį, pasireiškiantį dėl tokių nusikaltimų pobūdžio arba poveikio, arba ypatingo poreikio kovoti su jais remiantis bendru pagrindu, srityse. Sutarties rengėjai atsižvelgė į konkretų poreikį apsaugoti pagrindinius nacionalinių baudžiamosios justicijos sistemų aspektus, kaip matyti iš SESV 83 straipsnio 3 dalies. Tai pabrėžiama ir SESV 67 straipsnio 1 dalyje, kurioje aiškiai akcentuojama, kad reikia gerbti skirtingas valstybių narių teisinės sistemas ir tradicijas – tai atspindi faktą, kad teisingumo ir vidaus reikalų klausimai patenka į pagrindinę valstybių narių suverenumo sritį.

SESV 83 straipsnio 1 dalyje pateikiamas vadinamųjų *euronusikaltimų* sąrašas apima vienuolika nusikaltimų sričių – dėl ypatingo šių nusikaltimų sunkumo ir paprastai tarpvalstybinio jų pobūdžio reikia bendro Sąjungos požiūrio. Šis sąrašas gali būti išplėstas tik vieningu Tarybos sprendimu gavus Europos Parlamento pritarimą. Atsižvelgiant į tai, *euronusikaltimų* sąrašas neturėtų būti aiškinamas plačiai.

ES lygmeniu yra priimti du SESV 83 straipsnio 1 dalimi grindžiami teisės aktai, kuriuose nurodyta kompiuterinių nusikaltimų sritis – Direktyva 2019/713 ir Direktyva 2013/40/ES. Abu šie aktai taikomi nusikalstamoms veikoms, kurios gali būti įvykdytos tik naudojantis technologijomis, kai prietaisai yra tiek nusikaltimo įvykdymo priemonė, tiek nusikaltimo tikslas (išimtinai kibernetiniai nusikaltimai). Pasiūlyme dėl direktyvos dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje vadovaujamasi kitokia logika: pati technologija nėra būtina nusikalstamai veikai įvykdyti, bet naudojama norint padidinti „tradicinių“ nusikaltimų mastą ar poveikį (nusikaltimai pasinaudojant kibernetine erdve).

Todėl, jei „kompiuterinis nusikaltimas“ būtų aiškinamas kaip apimantis kiekvieną veiką, kuri gali būti įvykdyta naudojantis kompiuterine sistema, tai suteiktų Europos Sąjungai neribotą kompetenciją kriminalizuoti įvairių elgesį, nesusijusį su jokia kita SESV 83 straipsnio 1 dalyje jau nurodyta nusikaltimų sritimi, vien nurodant, kad tokios veikos gali būti įvykdytos naudojantis kompiuterine sistema. Tai ne tik labai išplėstų ES kompetencijos aprėptį, bet ir galėtų sukelti šalutinį poveikį, nes valstybės narės, įgyvendindamos tokius teisės aktus, turėtų užtikrinti, kad jų baudžiamoji teisė sudarytų nuoseklią visumą. Todėl labiausiai tikėtina, kad tokiomis naujomis nusikalstamomis veikomis susijusios nuostatos būtų perkeltos į nacionalinę teisę technologiskai neutraliu būdu, o tai reikštų, kad nepaisant to, jog ES teisės aktuose nurodyta, kad nusikalstama veika įvykdoma naudojantis kompiuterine sistema, perkeltą į nacionalinę teisę taip pat, tikėtina, būtų įtraukiamos kitos tokios nusikalstamos veikos įvykdymo formos.

Vienas iš tokių pavyzdžių yra 10 straipsnis dėl neapykantos kurstymo. Su neapykantos kurstymu susijusius minimalius reikalavimus būtų buvę geriau nustatyti susitarus išplėsti SESV 83 straipsnio 1 dalyje nustatyto *euronusikaltimų* sąrašą. Tai būtų sudarę sąlygas atlikti visapusišką esamos *acquis* apžvalgą siekiant užtikrinti, kad nusikalstamos veikos būtų tinkamai suformuluotos, aprėptų sunkiausias kurstymo formas ir kad nebūtų pakenkta saviraiškos laisvei.

Kitas pavyzdys, kurį norėtume akcentuoti, yra 7 straipsnis dėl priekabiavimo kibernetinėje erdvėje, konkrečiau – šio straipsnio c punktas, kuriame nustatytos minimalios taisyklės dėl nepageidaujamo vaizdo, vaizdo įrašo ar kitos panašios medžiagos, vaizduojančios asmens lytinius organus, siuntimo kitam asmeniui (angl. „cyberflashing“). Nors kriminalizuojami tik tyčiniai tokio nepageidaujamo siuntimo kibernetinėje erdvėje („cyberflashing“) atvejai, kai tokios medžiagos gavimas gali padaryti didelę psichologinę žalą gavėjui, vis dar abejotina, kad tai turėtų būti suderinta ES lygmeniu. Sunku „cyberflashing“ aiškinti kaip ypač sunkų nusikaltimą, turintį tarpvalstybinį aspektą, kaip tai suprantama pagal SESV 83 straipsnį. „Cyberflashing“ reglamentavimas ES lygmeniu yra nepagrįsto pernelyg plataus kriminalizavimo pavyzdys.“

**Dėl A punktu
sarašo 4 punkto:**

**Reglamentas, kuriuo nustatoma Vakarų Balkanų reformų ir
ekonomikos augimo priemonė**

Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS BENDRAS PAREIŠKIMAS

„Europos Parlamentas ir Taryba atkreipia dėmesį į Europos Komisijos pareiškimą dėl ataskaitų teikimo. Nedarant poveikio Sutartyse numatytoms biudžeto valdymo institucijos prerogatyvoms, Europos Parlamentas ir Taryba ketina peržiūrėti Priemonės nomenklatūrą, pavyzdžiui, dėl asignavimų vienam gavėjui, kad būtų užtikrinta tinkama politinė ir biudžetinė kontrolė. Europos Parlamentas ir Taryba prašo Europos Komisijos tinkamai apsvarstyti šį pareiškimą rengiant 2025 m. biudžeto projektą.“

BULGARIJOS PAREIŠKIMAS

„Bulgarija pripažįsta ir propaguoja moterų bei vyrų lygybę pagal Bulgarijos Respublikos Konstituciją ir nacionalinės teisės aktus, pagal Sutartyse įtvirtintus Europos Sąjungos principus ir vertybes, taip pat iš tarptautinės teisės kylančius įsipareigojimus ir principus.

Vadovaudamasi pirmiau nurodytais aktais ir savo nacionalinės teisės aktais, Reglamente, kuriuo nustatoma Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonė, vartojamą sąvoką „lytis“ (angl. *gender*) Bulgarija aiškina kaip nuorodą į biologinę lytį (angl. *sex*; vyrai / moterys), o sąvoką „lyčių lygybė“ – kaip apimančią lygias galimybes moterims ir vyrams.“

VENGRIJOS PAREIŠKIMAS

„Vengrija pripažįsta ir propaguoja vyrų bei moterų lygybę pagal Vengrijos pagrindinį įstatymą ir Europos Sąjungos pirminę teisę, principus bei vertybes, taip pat iš tarptautinės teisės kylančius įsipareigojimus ir principus. Moterų ir vyrų lygybė Europos Sąjungos sutartyse įtvirtinta kaip viena iš pagrindinių vertybių. Atsižvelgdama į šias nuostatas ir savo nacionalinės teisės aktus, Vengrija sąvoką „lytis“ (angl. *gender*) aiškina kaip apimančią lygias galimybes moterims ir vyrams.

Vadovaudamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau, ir savo nacionalinės teisės aktais, Reglamente, kuriuo nustatoma Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonė, vartojamą sąvoką „lytis“ (angl. *gender*) Vengrija aiškina kaip nuorodą į biologinę lytį (angl. *sex*), o sąvoką „lyčių lygybė“ – kaip apimančią lygias galimybes moterims ir vyrams.“

Lietuvos Respublikos pareiškimas

„Lietuvos Respublika remia Vakarų Balkanų europinę integraciją. Nuopelnais grindžiamas ir kokybinis plėtros procesas padeda šalims kandidatėms pasirengti visavertei narystei.

Diskusijose dėl Reglamento, kuriuo nustatoma Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonė, Lietuvos Respublika nuolat rėmė aktyvaus Tarybos vaidmens valdant šią priemonę užtikrinimą. Atsižvelgiant į tai, kad kompromisiniame reglamento tekste Tarybai suteikiamas gana ribotas vaidmuo, balsuojant dėl siūlomo teksto Lietuvos Respublika susilaiko.“

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS dėl visiško biudžeto skaidrumo biudžeto klausimais įgyvendinant Vakarų Balkanų priemonę

„Pripažindama, jog svarbu, kad Europos Parlamentas ir Taryba galėtų vykdyti savo, kaip biudžeto valdymo institucijų, atsakomybę būdamos gerai informuotos, Komisija kas du mėnesius biudžeto valdymo institucijai pateiks informaciją apie planuojamus ir įvykdytus biudžetinius įsipareigojimus ir mokėjimus pagal Vakarų Balkanų priemonę.“

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS dėl Europos Parlamento ir Tarybos bendros deklaracijos galimo poveikio Vakarų Balkanų priemonei taikomai biudžeto nomenklatūrai

„Komisija atkreipia dėmesį į Europos Parlamento ir Tarybos pareiškimą dėl Vakarų Balkanų reformų ir ekonomikos augimo priemonei taikomos biudžeto nomenklatūros, kuris galėtų turėti įtakos tos priemonės įgyvendinimui. Bet kuriuo atveju tai nepagrįstai trukdytų tinkamai vykdyti biudžeto procedūrą. Komisija mano, kad tai neturėtų tapti precedentu.“